

Cultura i Espectacles

Catalunya a la Biennal de Venècia

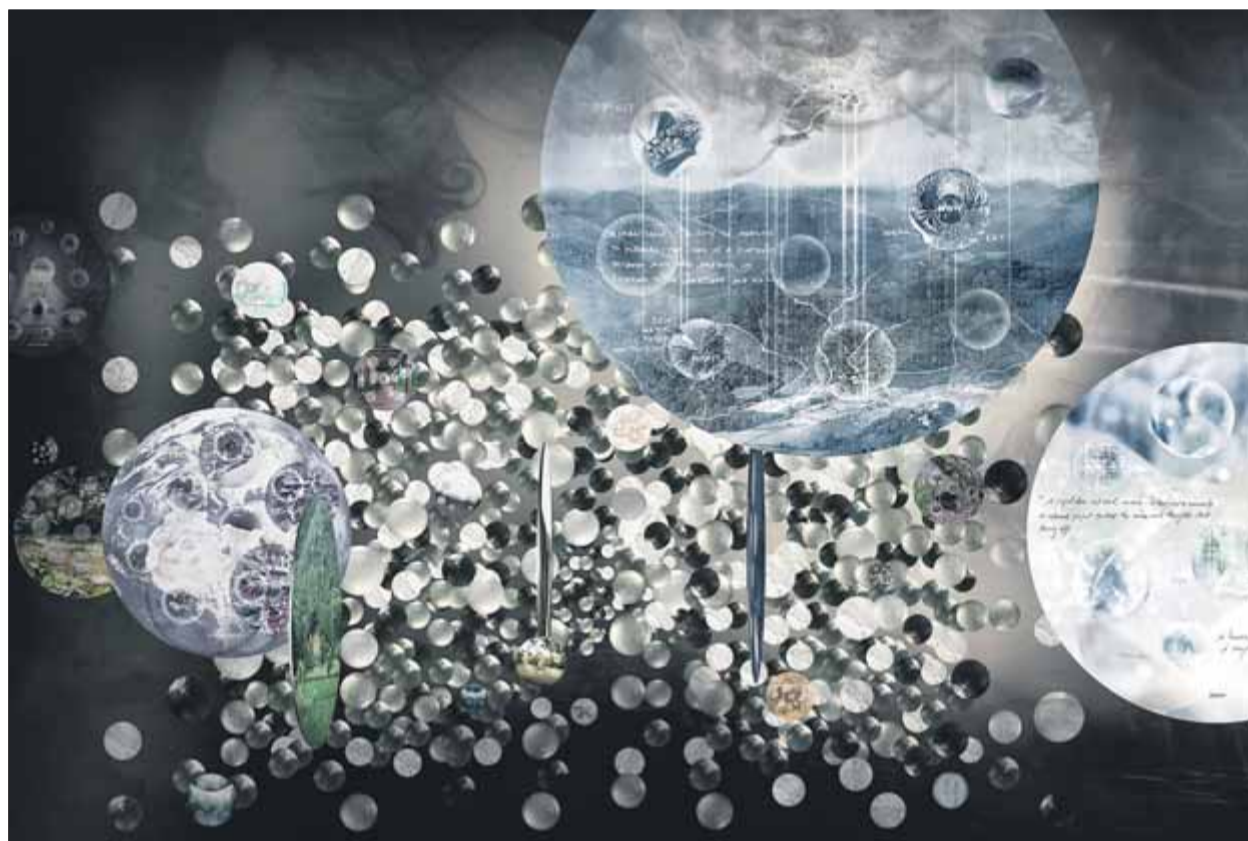
L'estudi d'arquitectes RCR revelarà a la Biennal el seu projecte de centre de recerca a la Vall de Bianya per trobar una nova connexió entre l'home i la natura

Un somni a Venècia

Maria Palau
BARCELONA

Com més lluny volen els RCR Arquitectes, més ganes tenen d'arrelar-se encara més fort al seu lloc. Com més prestigi internacional acumulen, més necessiten reivindicar el sentit de pertinença al seu territori. "Olot ens ha donat la manera d'entendre la vida i, lligada a aquesta, l'arquitectura. No fariem l'arquitectura que fem si no ens haguéssim quedat a Olot. Si haguéssim aspirat a treballar en un despatx de Barcelona, no seriem els que som", subratlla Rafael Aranda en nom també dels seus companys d'aventura creativa, Carme Pigem i Ramon Vilalta. Aquest és el missatge que difondran al pavelló de Catalunya de la Biennal de Venècia, que se celebrarà del 26 de maig al 25 de novembre: que l'èxit global no els traurà els peus de la seva terra.

Els RCR seran un dels centres d'atenció de l'esdeveniment de la ciutat dels canals. És el que té formar part de l'elit dels arquitectes. La conquesta del cim més alt de l'arquitectura, el premi Pritzker, que van rebre l'any passat –"un any màgic", exclamen encara corpresos per l'emoció–, els va enxampar en plena reflexió. Tres dècades després d'haver fundat el seu estudi, notaven que els faltava alguna cosa. Alguna cosa que anés més enllà dels projectes professionals; que no hagués de ser forçosament material, que pogués néixer, créixer i, potser, morir en el terreny de les idees; i que els diluís per complet en la natura,

la font inesgotable d'on beu la seva arquitectura, impregnada de significats simbòlics i existencials. Un contingut de sentiments, no només un contingut funcional. "Un embolcall de la vida de les persones", broden.

Aquesta cosa és La Vila, una finca de la Vall de Bianya que van adquirir per erigir-hi un futur centre de recerca. Aquí és on destinaran les seves energies els propers anys per experimentar "una nova connexió de l'home amb el paisatge". "La Vila és un espai per sentir-nos encara més lliures. Ens permetrà desenvolupar el que vulguem, fins i tot el més inútil que ens plantegem", explica Vilalta.

"Bosc, aigua i memòria." Això és La Vila, uns valors que es propagaran a

L'aspecte que tindrà el pavelló català intervingut pels RCR. A sota, Rafael Aranda, Carme Pigem i Ramon Vilalta, al seu estudi d'arquitectura d'Olot ■ RCR/RAMON ESTEBAN

la Biennal de Venècia, dins del pavelló que representarà Catalunya en la setzena edició de la mostra, sota la tutela de l'Institut Ramon Llull, que per quarta vegada promou l'arquitectura catalana en el programa dels Eventi collaterali –hi destina mig milió d'euros del seu pressupost i uns 100.000 més que ha reunit de patrocinis–. Un pavelló que serà molt més que un espai físic. També serà un espai de reflexió, amb un cicle de conferències impulsat amb el suport del Col·legi d'Arquitectes, i un espai de relació amb el món universitari, en concret amb vuit centres, les propostes dels quals s'integraran en el discurs de la mostra.

Una mostra invocarà una cosa intangible, sí: La Vila, "una utopia en construcció" per generar un coneixement "ample i obert". Un somni, en diuen els tres arquitectes. Però com s'exposa un somni? Simplement, no s'exposa: es viu. I amb molta imaginació és com han hagut de treballar les dues comissàries del pavelló català. "No és una exposició d'arquitectura", adverteix la periodista Pati Núñez. No hi haurà ni maquetes ni plànols. "No és ni una exposició, sinó un viatge dins del somni dels RCR", rebla l'arquitecta Estel Ortega.

Un somni que agafarà la forma d'una caverna amb una constel·lació de prop de 6.000 lupes que obriran finestres als "fragments dels fragments" d'aquesta propietat remota de la Garrotxa, a través de fotografies, dibuixos i imatges d'espais possibles. El visitant no tindrà

L'APUNT

Parlem de misèries,
que no ho fem mai

Lluís Llorca

una visió clara ni de la seva extensió ni de l'ordre dels seus elements. "L'haurà de descobrir gairebé de manera clandestina", assegura Ortega. L'atmosfera serà "flotant i sensual" i tot tindrà un aspecte difús, inconcret, a voltes confús i distorsionat. Com en els somnis.

El director del Lull, Manuel Forcano, el defineix com un projecte "molt íntim", ja que revelarà els desitjos més profunds dels tres arquitectes. Uns anhels que superen l'àmbit de l'arquitectura i que s'empelten amb altres camps d'estudi, com l'ecologia, la història o la geografia. A Venècia els RCR

Els guanyadors del premi Pritzker 2017 representaran Catalunya a la mostra

no hi volien anar per presumir d'edificis que els han fet mereixedors de tant reconeixement. Pati Núñez matisa que, més que com a arquitectes, a la Biennal hi han volgut anar com a "filòsofs que intervenen en la realitat amb les seves eines d'arquitectura". És el substrat de pensament dels RCR el que omplirà de contingut el pavelló català.

Tothom vol saber què serà La Vila, però ni ells ho saben de moment. Està per fer. Està per pensar aquest laboratori heterodox, "transversal, integral i fet de la manera més essencial i genuïna possible". "No sentim aquest lloc com una cosa nostra. L'entem com un llegat que recollim i al qual nosaltres aportarem una nova capa per acabar-lo retornant com a llegat", expliquen. La petjada que ells hi volen deixar és aquesta: una nova manera de "veure i sentir" l'entorn. A la societat, avisen, li manquen recursos interiors per aprendre a percebre millor el món. I aquest és el somni que vol fer realitat La Vila. ■

Voldria escriure que el jutges espanyols ho fan tan bé com el porter del Bayern de Munic, però escriuré sobre misèries del món de la cultura, un tema sempre sobrat de tions per afegir a un foc que crema talents, il·lusions i esforços. Sabem que la majoria dels artistes de la disciplina que sigui no poden viure del seu art, però hi ha un sector que podria passar desapercebut:

els músics de clàssica, sempre tan elegants, tècnics, discrets... A Anglaterra, si més no, segur que tenen un bon sou. Doncs segons unes dades del sindicat britànic de músics, el 44% no arriba a final de mes i, fins i tot, el 43% dels més novells ha acceptat treballar gratis al llarg de l'any passat. El patiment els el fan entre *largo* i *larghetto*. No vull saber als de casa nostra!

Raimon, ahir al Palau de la Música, on ara fa un any va acomiadar-se amb una sèrie de dotze recitals ■ MARTA PÉREZ / EFE

El cantautor recupera una fotografia d'Oriol Maspons de l'any 1963 per a la coberta d'un CD/DVD que recull el seu últim recital al Palau

Raimon, inici i final

Guillem Vidal
BARCELONA

28 de maig del 2017. Raimon oferiria l'últim d'una sèrie de dotze recitals de comiat al Palau de la Música, on havia cantat en 56 ocasions des del gener del 1967. El document d'aquell adeu *L'últim recital* (Picap), un doble CD i DVD amb les 35 peces que va interpretar, entre les quals dues d'inèdites: *I nosaltres amb ells* i *Napolitana per a tu*— ja està a la venda. "L'emoció era molt forta", recordava ahir el cantautor xativí en un acte de presentació al mateix Palau. "D'emoció n'hi va haver tots els dies, però en l'últim, a més, vaig sentir una mica de tensió, que vaig suavitzar amb algunes bromes, com dir per exemple que el recital constaria de tres cançons i uns quants bisos." Raimon, però, i a pesar

de la tensió, va acomiadar-se, com remarcava ahir Joan Carles Doval, director de Picap, en "plenitud de veu i plenitud creativa", insuficients, tanmateix, per replantejar-se un retorn als escenaris. "Encara que sembla que en tingui 21 o 22, en tinc 77. I

"Es van fer unes eleccions i els que les van guanyar estan a la presó; això no passa enlloc"

aquelles *punyetetes* a les quals abans no donaves importància, a certa edat les comences a notar", exposava ahir Raimon, que en aquest últim any d'ab-

sència dels escenaris ha viscut "una allau de vida quotidiana" en què ha passat "de la condició de *cantant* a la de *ciutadà normal*". "Quan tens un projecte concret sí que tens necessitat d'escenaris, però com que ara no n'hi ha cap, aquesta necessitat, almenys ara, no l'he sentida", deia.

L'últim recital recupera per a la portada una de les fotografies que Oriol Maspons, el febrer del 1963, li va fer per a la coberta d'*Al vent*, tot inspirant-se en un vers de T.S. Eliot —"en el meu inici hi ha el meu final"— reproduït en l'inici d'un llibret de 52 pàgines amb totes les lletres.

En els dos CD i el DVD que integra la transmissió que, d'aquell recital, en va

fer TV3 s'hi amaguen cançons que Raimon feia anys que no interpretava en directe (com ara *Amanda*, de Víctor Jara) i, també, clàssics

(*Di-guem no, Jo vinc d'un silenci, Al vent*) que, en els temps actuals, ressonen

de manera especial. "És una situació complicadíssima", responia el cantautor quan se li va preguntar pel moment polític. "Es van fer unes eleccions i els que les van guanyar estan a la presó, la qual cosa no passa enlloc. Si les haguessin perdut, ara no hi estarien", va dir Raimon, per a qui l'independentisme, però, ha comès "errors que no cal que jo digui".

Raimon, víctima en el passat de la censura, també va opinar, finalment, sobre les condemnes a rapers. "Ells, com nosaltres, escriuen el que volen, però si aleshores hi havia un censor dient què es podia publicar i què no, ara els hi deixen publicar i, després, els posen a la presó. És un sistema d'una hipocresia immensa." ■